

بررسی تأثیر مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد مالی با توجه به نقش تعدیل گر عملکرد بازار (مطالعه موردی: کارخانجات کاشی استان یزد)

امیرحسین هادی نسب^۱، منصور دهقانی اشکذری^{۲*}

^۱ کارشناس ارشد، گروه مدیریت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علم و هنر، یزد، ایران

^۲ مربی، گروه مدیریت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علم و هنر، یزد، ایران

چکیده

در محیط پیچیده، پویا و بسیار متغیر امروزی، سازمان‌ها نیازمند طراحی و اتخاذ استراتژی‌هایی هستند که بتواند آنها را در بهبود روزافزون عملکردشان یاری رساند. در یک محیط کسب و کار برخی از سازمان‌ها نسبت به سایر رقبا دارای عملکرد بهتری بوده و سود بالاتری را کسب می‌کنند. این مساله که چگونه میتوان در یک محیط رقابتی، نسبت به دیگران موفق تر عمل کرد سؤالی است که نظر صاحب نظران را به خود جلب کرده است. برای پاسخ عملی به این سوال مدیران شرکت‌ها می‌کوشند تا با کمک برنامه ریزی، عملکرد بهتری ارائه دهند و در بازار رقابتی ماندگاری بیشتری داشته باشند. در این تحقیق سعی شده است اثر گذاری مدیریت لجستیک سبز عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی‌گری عملکرد بازار مورد بررسی قرار داده شود. جامعه آماری، مدیران ارشد و میانی کارخانجات تولید کاشی استان یزد تعیین گردید. با توجه به عدم دسترسی کامل به جامعه آماری به نمونه‌گیری از جامعه روی آورده شد و با توجه به یکنواختی جامعه، روش نمونه‌گیری ساده تصادفی انتخاب شد. تحقیق از نظر هدف کاربردی بوده و بر حسب روش تحقیق، همبستگی است که با بکارگیری پرسشنامه‌ای معتبر و پایا و روش پیمایشی داده‌های مورد نیاز جمع‌آوری شده است. با توجه به حجم نمونه مورد نیاز ۱۷۵ پرسشنامه توزیع گردید شده است. نتایج روایی و پایایی پرسشنامه نیز قابل قبول بود. داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss18 تجزیه و تحلیل گردید. تایید روابط بین متغیرها و عوامل از طریق تحلیل عاملی تاییدی و تکنیک مدل سازی PLS با استفاده از نرم افزار PLS2 Smart صورت پذیرفته است. همچنین با استفاده از آزمون سبل فرض نقش میانجی متغیرها مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان داد مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد بازار و عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد. همچنین رابطه عملکرد بازار بر عملکرد مالی تایید شد.

واژه‌های کلیدی: مدیریت لجستیک سبز، عملکرد بازار، عملکرد مالی.

۱- مقدمه

آنچه در دنیای امروز شرکت‌ها را از چند دهه قبل متمایز می‌کند، محیط ناپایدار و رقابت روزافزون برای جذب منابع محدود است. بر اساس مطالعات اخیر، تصمیمات تأمین منابع مالی شرکت، هم از عوامل داخلی و هم از فعالیت‌های گروه‌های خارج از مرزهای شرکت تأثیر می‌گیرد؛ بنابراین، توجه به بازار رقابت در تعیین روش تأمین مالی مناسب برای افزایش بازده و ادامه حیات شرکت‌ها اهمیت دارد و از عوامل اصلی رشد و پیشرفت آنها محسوب می‌شود. از این رو، لازم است مدیران شرکت‌ها برای انتخاب بهترین ترکیب سرمایه، هنگام گرفتن تصمیمات مالی، به رقابت پذیری به منزله وسیله‌ای برای دست یابی به عملکرد مطلوب توجه کنند. از جنبه‌های عملکردی سازمان‌ها که به طور سنتی، بسیار مورد توجه قرار داشته است، جنبه مالی آن هاست. از آنجا که کسب سود، هدف اصلی بسیاری از شرکت‌ها قلمداد می‌شود، عملکرد مالی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. سازمان‌ها برای حفظ بقای خود و پیشرفت در دنیای رقابت امروز به بهبود مستمر عملکرد مالی خود نیاز دارند. بررسی عملکرد مالی فعالیتی است که مدیران برای رسیدن به اهداف و راهبردهای خود انجام می‌دهند. برای اندازه‌گیری و سنجش عملکرد و تعیین ارزش شرکت، شاخص‌های مختلفی وجود دارد. معیارهای سنتی همچون سود، سود هر سهم، تقسیم سود، بازده حقوق صاحبان سهام، از ابزارهای مهم ارزیابی عملکرد مالی شرکت به شمار می‌آیند، اما مدیران می‌توانند برای حفظ سطح پاداش و بهبود آن، به مدیریت سود از طریق تحریف اعداد حسابداری بپردازند (حیدری کیا و حسین زاده، ۱۳۹۸). امروزه به دلیل اهمیت عملکرد مالی شرکت‌ها در محیط رقابتی، بهبود عملکرد برای سازمانها مسئله‌ای حیاتی محسوب می‌شود. همچنین شناسایی عوامل تاثیرگذار بر عملکرد مالی نیز بشدت مهم تلقی شده تا به خوبی قادر به بازتاب توان رقابتی شرکت‌ها باشند. انطباق با تحولات ایجاد شده طی سال‌های اخیر با توجه به وقوع بی‌نظمی‌های گسترده مالی و عدم اطمینان مشتریان و سهامداران، نسبت به بنگاه‌ها و شرکتها به عنوان یکی از گزینه‌های جدی سرمایه‌گذاری، توجه ویژه‌ای به منابع بهبود عملکرد مالی و بازدهی بیشتر سود و سرمایه شده است. لذا با توجه به اهمیت تأثیر گذاری این منابع بر بهبود عملکرد مالی شرکت‌ها در جهان در حال تغییر امروز، کاوش و تبیین عوامل اثرگذار بر عملکرد مالی نیز به همان اندازه با اهمیت است. یکی از مهم‌ترین مفاهیم هر سازمانی در هر اندازه و هر بخشی عملکرد بازار سازمان است، موفقیت سازمان در بازار در نتیجه عملکرد بازار سازمان است در واقع می‌توان گفت عملکرد بازار یکی از مشخصه‌های مهم نتایج سازمان است. قابلیت‌های پویا از ضرورت‌های حیاتی برای بهبود عملکرد سازمان‌ها در محیط‌های متلاطم شناسایی شده است. (حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۸).

لجستیک سبز از تکنولوژی پیشرفته برنامه ریزی و پیاده سازی حمل و نقل، انبارش، بسته بندی، پردازش و توزیع استفاده می‌کند یک جریان کارآمد و موثر از کالاها که ارتباط دهنده تامین سبز و تقاضای سبز به منظور غلبه بر مانع و خط بین زمان و مکان، و خدمات سبز در فرایند مدیریت اقتصادی می‌باشد. سیستم لجستیک سبز شامل شش جنبه می‌باشد: ۱. حمل و نقل سبز ۲. انبارش و حفاظت سبز ۳. سیستم تخلیه و بارگیری سبز ۴. بسته بندی سبز ۵. فرایند توزیع سبز ۶- مدیریت اطلاعات سبز. لجستیک خارجی کلیه فعالیت‌های توزیع فیزیکی را در بر می‌گیرد و مشتمل بر جمع‌آوری، ذخیره سازی و توزیع کالای ساخته شده بین خریداران می‌گردد. اکثر تصمیمات در لجستیک خارجی مستلزم در نظر گرفتن بازار، مشتری، محصول و منابع سازمان می‌باشد. از این طریق مدیران لجستیک قادر خواهند بود عملیات خود را به صورت کارا تر و با موجودی کالای کمتر انجام دهند (اعظمی و سعیدی مهرآباد، ۱۳۹۹).

هدف این مطالعه در درجه اول یک مدل مفهومی را ارزیابی می‌کند که تأثیر شیوه‌های مدیریت لجستیک سبز را بر عملکرد مالی مورد بررسی قرار می‌دهد و همچنین تأثیر عملکرد بازار را به عنوان عوامل میانجی مورد سنجش قرار می‌دهد. به معنای دیگر هدف اصلی تحقیق پاسخ به این سوال است که آیا مدیریت لجستیک سبز با توجه به نقش متغیر میانجی عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر می‌گذارند؟

۲- مروری بر پیشینه پژوهش

جعفری و رضانیان (۱۴۰۰) پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر پذیرش مسئولیت اجتماعی بر عملکرد مالی در کسب و کارهای کوچک و متوسط با استفاده از مدل تصمیم گیری چند معیاره با منطق خاکستری انجام دادند. نتایج، نشان دهنده اهمیت بالای بازده حقوق صاحبان سهام و پس از آن بازده دارایی، سپس نسبت هزینه های عملیاتی به درآمدهای عملیاتی و درنهایت، بازده فروش در عملکرد مالی کسب و کارهای کوچک و متوسط می باشد که متناسب با معیارهای مسئولیت اجتماعی، خطیر بودن توجه صاحبان این کسب و کارها در احترام به منافع و علایق سهامداران و در مرتبه بعدی شفافیت فعالیت های سازمان و در رتبه سوم رفتار اخلاقی را به ایشان گوشزد می کند. همچنین این پژوهش تأثیر توجه به محیط زیست و پاسخگویی در برابر مشتری را به عنوان عواملی کم اهمیت در تأثیرگذاری بر عملکرد مالی اینگونه کسب و کارها نشان می دهد. صفری و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با عنوان تأثیر اقدامات لجستیکی سبز بر عملکرد مالی با در نظر گرفتن نقش وجهه سازمان در حوزه زیست محیطی و وجهه سازمان در حوزه اجتماعی (مورد مطالعه: شرکت های تولیدی صادرکننده در استان گیلان) انجام دادند. نتایج نشان داد بین متغیرهای «اقدامات لجستیک سبز» و «وجهه سازمان در حوزه زیست محیطی»، «اقدامات لجستیک سبز» و «وجهه سازمان در حوزه اجتماعی»، «اقدامات لجستیک سبز» و «وجهه سازمان در حوزه اجتماعی»، «اقدامات لجستیک سبز» و «وجهه سازمان در حوزه زیست محیطی» و «عملکرد مالی» و در نهایت دو متغیر «وجهه سازمان در حوزه اجتماعی» و «عملکرد مالی» ارتباط معنادار وجود دارد.

آوخ دارستانی و فاضل (۱۳۹۹) تحقیقی با عنوان تأثیر آموزش سبز بر عملکرد سازمان از طریق نقش میانجی مدیریت زنجیره تامین سبز (مورد مطالعه: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه گیلان) انجام دادند. هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش سبز بر مدیریت زنجیره تامین سبز و تأثیر آن بر عملکرد سازمان تعیین گردید. نتایج حاصل از بررسی فرضیات پژوهش با استفاده از مدل معادلات ساختاری با نرم افزار لیزرل در سطح اطمینان ۹۵٪ نشان داد آموزش سبز از طریق نقش میانجی مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد سازمان تأثیر گذار است. فرهادی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی تحت عنوان بررسی تأثیر مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد رقابتی، نقش واسطه گر عملکرد زیست محیطی مورد مطالعه شرکت ظریف مصور انجام دادند. هدف از انجام بررسی تأثیر مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد رقابتی، نقش واسطه گر عملکرد زیست محیطی مورد مطالعه شرکت ظریف مصور بود. نتایج نشان داد مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد رقابتی و عملکرد زیست محیطی شرکت ظریف مصور اثرگذار است و عملکرد زیست محیطی بر عملکرد رقابتی شرکت ظریف مصور اثرگذار است. همچنین مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد رقابتی با نقش میانجی عملکرد زیست محیطی شرکت ظریف مصور اثرگذار است.

فلاح فعال (۱۳۹۹) مقاله ای با عنوان ارائه یک مدل ساختاری از عوامل زمینه ای موثر بر زنجیره تامین سبز و نقش آن در عملکرد زیست محیطی ارائه کردند. هدف از این مطالعه بررسی عوامل موثر بر زنجیره تامین سبز و نقش آن در عملکرد زیست محیطی بود. یافته ها نشان داد که اقدامات منحصر به فرد به موقع، مدیریت کیفیت جامع، یکپارچگی کیفیت زنجیره تامین، مدیریت چرخه عمر محصول، مشارکت کارکنان بر اقدامات مدیریت زنجیره تامین سبز تأثیر دارد. همچنین یافته ها موید آن است که اقدامات منحصر به فرد به موقع بر مدیریت کیفیت جامع و عملکرد زیست محیطی تأثیر دارد. همچنین مدیریت کیفیت جامع و اقدامات مدیریت زنجیره تامین سبز نیز بر عملکرد زیست محیطی تأثیر مثبتی دارند. دائمی و علی آقایی (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان تأثیر اقدامات مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد سازمانی (مورد مطالعه: صنعت پتروشیمی تهران) انجام دادند. هدف اصلی انجام این پژوهش، بررسی تأثیر اقدامات مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد سازمانی (مورد مطالعه: صنعت پتروشیمی تهران) است. نتایج حاصل از عملیات آماری نشان داد که اقدامات مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد سازمانی تأثیر معناداری دارد.

نجفی و اسفندیار (۱۳۹۸) تحقیقی با عنوان ارائه چارچوبی برای کاربردپذیری شیوه های مدیریت زنجیره تامین سبز در عملکرد شرکت های تولیدی انجام دادند. دیدگاه های متضادی که در مرور ادبیات موضوعی تحقیق حاضر مورد بحث قرار گرفت نشان داده است که عدم توافق بین پژوهشگران و محققان در زمینه این مساله وجود دارد که آیا اجرای راهکارهای مدیریت

زنجیره تامین سبز عملکرد شرکت‌ها را بهبود بخشیده و یا تضعیف میکند. آگیابنگ-منصا و همکاران (۲۰۲۰) تحقیقی تحت عنوان بررسی عملکرد مالی و شیوه‌های مدیریت لجستیک سبز: بررسی تأثیرات واسطه‌ای عملکرد بازار، محیط زیست و اجتماعی انجام دادند. این مطالعه با بدست آوردن نتایج حاصل از مدل مفهومی و پرداختن به مفاهیم از منظر غنا، که اقتصاد پایین‌تر با درآمد متوسط برای ایجاد تعادل بین دانش است، ادبیات را گسترش می‌دهد. این مطالعه نشان می‌دهد که پذیرش شیوه‌های مدیریت لجستیک سبز تأثیر کمی در بهبود رفاه اجتماعی و بهداشت جامعه و کارکنان دارد در حالی که عملکرد مالی را از طریق عملکردهای زیست محیطی و بازار بهبود می‌بخشد.

پژوهشی تحت عنوان نقش میانجیگری یکپارچگی کیفیت زنجیره تامین و مدیریت لجستیک سبز بین فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی در سال ۲۰۱۹ انجام شده است. یافته‌های تجزیه و تحلیل روابط مثبت بین متغیرهای برون‌زا و درون‌زا ایجاد می‌کند. مشخص شده است که ادغام کیفیت زنجیره تامین و مدیریت لجستیک سبز نقش واسطه‌ای بین فناوری اطلاعات و ابعاد عملکرد سازمانی (مالی، بازار و اجتماعی) ایفا می‌کنند. علاوه بر این، نتایج نشان می‌دهد که یکپارچگی کیفیت زنجیره تامین ارتباط بین فناوری اطلاعات و ابعاد عملکرد سازمانی (مالی، بازار و اجتماعی) را واسطه می‌کند (آگیابنگ-منصا و همکاران، ۲۰۱۹). تحقیقی با عنوان به سمت محاسبات ابری در خدمت لجستیک سبز در سال ۲۰۱۸ انجام شده است. نتایج نشان داد که سیستم پیشنهادی به تصمیم‌گیرنده کمک می‌کند تا هزینه‌های اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی یک فرآیند مدیریت لجستیک سبز را تخمین زده و تأثیر راه حل استراتژیک جدید و هزینه آن را قبل از حفظ آن بداند که نشانگر تأثیر فرآیند مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی می‌باشد (بنوتمان^۱ و همکاران، ۲۰۱۸).

۳- مبانی نظری و بسط فرضیه‌ها

۳-۱- مدیریت لجستیک سبز

با توجه به افزایش آگاهی‌های زیست محیطی شرکت‌ها از طریق تنظیم، پشتیبانی مدیریت ارشد و کارکنان به سمت کاهش هزینه، انتظارات عمومی و رقابت را در تولید سبز در نظر می‌گیرند. شرکت‌هایی که مدیریت زنجیره تامین سبز را به کار می‌گیرند، افزون بر گام‌هایی در راستای تولید سبز منجر به صرفه‌جویی در انرژی‌های تجهیزات مصرف، کاهش رفت و آمدها در فراگیری دوره‌های آموزشی و تشویق در جلسات از طریق کنفرانس را به همراه دارد (صفری و همکاران، ۱۳۹۹).

با افزایش نگرانی‌ها در مورد محیط زیست در دو دهه گذشته، در کنار توسعه صنعت و در فرآیند عملیاتی مدیریت زنجیره تامین باید به آلودگی‌های محیطی نیز توجه شود. همه راه‌حل‌های این مسئله بهتر است در قالب یک رویه زنجیره تامین جامع ترکیب شود. ایده اصلی زنجیره تامین سبز، کاهش ضایعات است. در سال‌های اخیر، مدیریت زنجیره تامین سبز به رویکردی پیشگیرانه برای بهبود عملکرد زیست محیطی تبدیل شده است و نقش مهمی در مدیریت زنجیره سنتی، ایفا می‌کند. برخلاف مدیریت محیط زیست سنتی، مفهوم مدیریت زنجیره تامین سبز، مسئولیت کامل یک شرکت را نسبت به محصولاتش، از مرحله استخراج و تهیه مواد اولیه تا محصول نهایی و زباله بر عهده می‌گیرد. در تعریف نهایی به فرایند توزیع کالا با استفاده از تکنولوژی و تجهیزات به روز در جهت به حداقل رساندن تأثیر اکولوژیکی لجستیک و عدم آسیب به محیط زیست، لجستیک سبز گفته می‌شود. سازمان بهره‌وری آسیا^۲ تولید پاک را به عنوان یک استراتژی برای بهبود همزمان بهره‌وری و مدیریت محیطی ترویج کرده است. بنابراین تولید پاک به سازمان‌ها در بهبود موقعیت رقابتی‌شان کمک می‌کند. سبز کردن زنجیره تامین جنبه مهمی از تولید پاک در هر سازمان است. لجستیک سبز از تکنولوژی پیشرفته برنامه ریزی و پیاده سازی حمل و نقل، انبارش، بسته بندی، پردازش و توزیع استفاده می‌کند یک جریان کارآمد و موثر از کالاها که ارتباط دهنده تامین سبز و تقاضای سبز به منظور غلبه بر مانع و خط بین زمان و مکان، و خدمات سبز در فرایند مدیریت اقتصادی می‌باشد. سیستم لجستیک سبز همانطور که در شکل ۲-۱ نشان داده شده شامل شش جنبه می‌باشد: ۱. حمل و نقل سبز ۲. انبارش و

¹ Benotmane

² APO (Asian Productivity Organization)

حفاظت سبز ۳. سیستم تخلیه و بارگیری سبز ۴. بسته بندی سبز ۵. فرایند توزیع سبز ۶- مدیریت اطلاعات سبز. لجستیک خارجی کلیه فعالیت های توزیع فیزیکی را در بر می گیرد و مشتمل بر جمع آوری، ذخیره سازی و توزیع کالای ساخته شده بین خریداران می گردد. اکثر تصمیمات در لجستیک خارجی مستلزم در نظر گرفتن بازار، مشتری، محصول و منابع سازمان می باشد. از این طریق مدیران لجستیک قادر خواهند بود عملیات خود را به صورت کارا تر و با موجودی کالای کمتر انجام دهند (اعظمی و سعیدی مهرآباد، ۱۳۹۹).

۲-۳- عملکرد مالی

عملکرد شرکت عبارت است از معیارهای بیرونی اثربخشی یک شرکت. از جنبه های عملکردی سازمان ها که به طور سنتی، بسیار مورد توجه قرار داشته است، جنبه مالی آنهاست. از آنجا که کسب سود، هدف اصلی بسیاری از شرکت ها قلمداد می شود، عملکرد مالی و اندازه گیری آن از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. در اینجا می توان عملکرد مالی را اینگونه تعریف نمود؛ درجه یا میزانی که شرکت به هدف مالی سهامداران در راستای افزایش ثروت آنان نائل می آید (حاجی تبار و همکاران، ۱۳۹۹). ارزیابی عملکرد فعالیتی است که مدیران برای رسیدن به اهداف و راهبردهای خود انجام می دهند. برای اندازه گیری و سنجش عملکرد و تعیین ارزش شرکت، شاخص های مختلفی وجود دارد. معیارهای سنتی همچون سود، سود هر سهم، تقسیم سود، بازده حقوق صاحبان سهام، از ابزارهای مهم ارزیابی عملکرد مالی و عملیاتی شرکت به شمار می آیند، اما مدیران می توانند برای حفظ سطح پاداش و بهبود آن، به مدیریت سود از طریق تحریف اعداد حسابداری بپردازند. در دنیای رقابتی امروز ایجاد یک سیستم مناسب ارزیابی عملکرد شرکت ها امری ضروری است. سرمایه گذاران علاقه مند هستند دریابند از سرمایه گذاری انجام شده چه اندازه ایجاد ارزش شده است؟ (حیدری کیا و حسین زاده، ۱۳۹۸).

معیارهای اندازه گیری عملکرد را با توجه به مفاهیم می توان به دو دسته حسابداری و اقتصادی تقسیم کرد. در معیارهای حسابداری، عملکرد شرکت با توجه به داده های حسابداری (سود، رشد سود، سود تقسیمی و ...) ارزیابی می شود. در حالی که در معیارهای اقتصادی، عملکرد شرکت با توجه به قدرت کسب سود دارایی های موجود، سرمایه گذاری بالقوه و با عنایت به نرخ بازده و نرخ هزینه سرمایه ارزیابی می گردد. تمامی شاخص های عملکرد مالی همچون حاشیه سود، بازده دارایی ها و کیفیت سرمایه، همبستگی مثبتی با کیفیت خدمات ارائه شده به مشتریان دارد. در حوزه ارزیابی عملکرد مالی مؤسسات، مفهوم کارایی منابع مالی از اهمیت بسیاری برخوردار است. از جمله شاخص های عینی عملکرد مالی می توان به شاخصهای سودآوری نظیر بازده دارایی، بازده حقوق صاحبان سهام، بازده سرمایه گذاری، و سود هر سهم بازده سهام، اشاره کرد (اختیاری بیل سوار و فکری، ۱۳۹۹).

هر نسبت با شاخص سنجش عملکرد مالی تنها وقتی می تواند مفید باشد که در قالب دیدگاه معین و اهداف مشخص، مدنظر قرار گیرد. در چنین حالتی است که این شاخص می تواند به استاندارد برای مقایسه تبدیل شود. همچنین، نسبت ها، شاخص های مطلق نیستند؛ بدین معنی که تحلیل آنها وقتی به نتایج معتبر منجر می شود که او در ترکیب با سایر شاخص های مناسب به کار روند، ثانیاً روندهای آن در طی چند دوره به منظور شناخت تغییرات در شرایط مالی و عملیاتی بررسی شده و در نهایت در برابر سایر کسب و کارهای مشابه، مورد مقایسه قرار گیرند. در حالت کلی عملکرد مالی مؤسسات مالی طی فرآیندی چند مرحله ای شامل تحلیل نسبت های مالی، بهینه کاوی و اندازه گیری عملکرد در برابر بودجه انجام خواهد گرفت. در ساده ترین حالت، در بیشتر مستنداتی که به توصیف عملکرد مالی می پردازند، اهداف مؤسسات مالی در کسب سطح قابل قبولی از درآمد و کمینه سازی ریسک برای حصول به آن ذکر شده است (پور لری و مسلمی مهنی، ۱۳۹۷).

فرضیه اول: مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد مالی تأثیر می گذارد.

۳-۳- عملکرد بازار

یکی از مهم ترین مفاهیم هر سازمانی در هر اندازه و هر بخشی عملکرد بازار سازمان است، موفقیت سازمان در بازار در نتیجه عملکرد بازار سازمان است در واقع می توان گفت عملکرد بازار یکی از مشخصه های مهم نتایج سازمان است. قابلیت های پویا از ضرورت های حیاتی برای بهبود عملکرد سازمان ها در محیط های متلاطم شناسایی شده است. این مفهوم در سال های اخیر توجه بسیاری از محققان مدیریت را به خود جذب کرده است. در نگاهی دیگر، عملکرد بازار مفهوم بازاریابی است و فلسفه ای است که در طول واژه بازار از کلمه لاتین «مرکاتوس» به معنی تجارت سالهای گذشته کسب و کارها را هدایت نموده است. این امر (شامل یک فرایند) و محل تجارت (شامل یک مکان) است در حالی که مفهوم بازاریابی در اصل بر مشتریان تأکید سرچشمه می گیرد (حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۸). عملکرد بازار اشاره به توانایی شرکت برای راضی کردن، توسعه و حفظ مشتریان با ارائه محصولات، خدمات و عناصر دیگر با توجه به نیازهایشان دارد. همه این موارد به عملکرد مالی بالاتر منجر خواهد شد، زیرا باعث رضایت مشتریان می شود، تکرار خرید را افزایش و شکایات را کاهش می دهد، آنها را تشویق به خرید سایر محصولات شرکت می کند و توصیه های مثبت زبانی از سوی آنها ایجاد می کند (مهدیه نیا، ۱۳۹۹).

عملکرد بازار یکی از خصوصیات مهم نتایج سازمان است. عملکرد بازار به شدت دستیابی شرکت به نتایج بازار بهتر از رقبا با توجه به معیارهایی مانند واکنش سریع به فرصت های بازار، رضایت و وفاداری مشتری و جذب مشتری اشاره دارد. اندازه گیری عملکرد باعث ارزیابی اجرای راهبردها می گردد و در صورت فقدان آن، تصمیم گیرندگان نمی توانند از دستیابی به اهدافشان اطمینان حاصل نمایند. در واقع، عملکرد مطلوب بازار در صورتی محقق می شود که عرضه و تقاضای آن به بهترین شیوه مدیریت گردد، یعنی، حداکثر سود برای شرکت حاصل گردد. توانایی شرکت در جلب رضایت و نگهداری مشتریان با ارائه محصولات جدید با کیفیت، با عملکرد بازار مرتبط است. عملکرد بازار از نظر سهم بازار و شاخص های فروش (حجم فروش و رشد فروش محصولات و خدمات) مشخص می شود. در واقع نرخ سودآوری یک سازمان نشان دهنده شیوه عملکرد بازار آن می باشد. در صورت مطلوب بودن سود و سهم بازار، عملکرد بازار سازمان خوب است. ابعاد عملکرد بازار شامل کارایی با بهره وری بوده که نتیجه مقایسه بین ورودی و خروجی است. کارایی بر اهمیت تمرکز مدیران در استفاده از منابع تأکید دارد که در برگیرنده حداقل استفاده از منابع و افزایش عملکرد بهتر است. اثربخشی، دستیابی به اهداف سازمانی است و سازگاری سازمانی، نیز توانایی سازمان در اجرای برنامه های جدید جهت انطباق با محیط خارجی سازمان می باشد (سیف الهی و حمیدزاده اربابی، ۱۴۰۰).

فرضیه دوم: مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد بازار تأثیر می گذارد.

فرضیه سوم: عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر می گذارد.

فرضیه چهارم: مدیریت لجستیک سبز از طریق عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر دارد.

مدل این پژوهش با استفاده از متغیرهای مدیریت لجستیک سبز، عملکرد بازار و عملکرد مالی شکل گرفته است. مدل مفهومی پژوهش حاضر به صورت زیر می باشد:

شکل ۱- مدل پژوهش (آگیابنگ-منصا^۱ و همکاران، ۲۰۲۰)

۴- روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف در زمره پژوهشهای کاربردی تعریف می‌شود. همچنین از نظر چگونگی به دست آوردن داده‌های علمی، در زمره تحقیقات پیمایشی قرار می‌گیرد و بدلیل سنجش روابط بین متغیرها تحقیق از نوع همبستگی می‌باشد. همچنین پژوهش از نظر ماهیت کمی است و یک تحقیق میدانی نامیده می‌شود. جامعه آماری این تحقیق، مدیران ارشد و میانی کارخانجات تولید کاشی استان یزد در نظر گرفته شده است. با توجه به محدود بودن جامعه آماری که حجم جامعه ۳۳۰ نفر تعیین شد. نمونه گیری بصورت ساده تصادفی صورت گرفته است به منظور تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شده است. جدول کریسی-مورگان در واقع حاصل زحماتی است که محققین کشیده‌اند و به ازای مقادیر مختلف از اندازه های جامعه با استفاده از فرمول کوکران نمونه را برآورد کرده اند. با توجه به جدول مورگان حجم نمونه ۱۷۵ نفر تعیین می‌شود.

در روش گردآوری داده‌ها به صورت میدانی از ابزار پرسشنامه استفاده می‌شود، پرسشنامه بعنوان یکی از متداول ترین ابزار جمع‌آوری داده‌ها در تحقیقات پیمایشی می‌باشد، بنابراین از ابزار پرسشنامه جهت گردآوری داده‌ها استفاده شده است. پرسشنامه تحقیق حاضر شامل اطلاعات دموگرافیک و ۳۰ سوال از متغیرهای تحقیق بوده است، توزیع پرسشنامه صرفاً از طریق مراجعه حضوری صورت گرفته است و تلاش شده اطلاعات با دقت جمع آوری شود و سپس با تجزیه و تحلیل آنها، فرضیه‌های تحقیق مورد آزمون قرار گرفتند.

جهت افزایش میزان روایی پرسشنامه، مطالعات زیادی از طریق مطالعه پایان نامه‌ها و مقالات به عمل آمد تا به طور کامل مفاهیم و متغیرهای مهم مورد استفاده در تحقیق و چگونگی اندازه‌گیری آنها روشن گردد تا بتوان سوالات را جهت بررسی فرضیات طراحی کرد. همچنین پس از ترجمه سوالات، جهت اندازه‌گیری هر متغیر و روایی پرسشنامه، پرسشنامه ابتدایی در اختیار اساتید راهنما و مشاور قرار گرفت تا اصلاح و تأیید شود. برای پایایی پرسشنامه با استفاده از نرم افزار spss مقدار آلفای کرونباخ^۲ اندازه گیری شد. جدولی که در ادامه آمده است آلفای کرونباخ و تعداد سوالات مربوط به کل پرسشنامه و متغیرهای پرسشنامه را ارائه می‌دهد. از آن جایی که مقدار آلفای کرونباخ کل پرسشنامه و متغیرها بزرگتر از ۰/۷ است، لذا آزمون از پایایی قابل قبولی برخوردار می باشد.

جدول ۱- محاسبه پایایی سوالات مربوط به پرسشنامه

متغیر	شماره سوالات پرسشنامه	تعداد سوال	آلفای کرونباخ
مدیریت لجستیک سبز	۱ تا ۶	۶	0.914
عملکرد بازار	۱۷ تا ۲۲	۶	0.772
عملکرد مالی	۲۳ تا ۳۰	۸	0.920

^۱ Agyabeng-Mensah
^۲ Cronbach's Alpha

۰/۹۱۳	۳۰	-	کل پرسشنامه
-------	----	---	-------------

در این پژوهش توصیف داده‌های دموگرافیک تحقیق با استفاده از آمار توصیفی، جداول فراوانی و نمودارهای دایره ای و میله‌ای انجام شده و داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS22 تجزیه و تحلیل گردید؛ تایید روابط بین متغیرها و عوامل از طریق تحلیل عاملی تاییدی و تکنیک مدل سازی PLS با استفاده از نرم افزار SMART PLS2 که یک فن مدل سازی مسیر واریانس محور است، صورت پذیرفت.

۵- یافته ها

در ابتدا به بررسی چگونگی توزیع نمونه‌های آماری از حیث متغیرهایی چون جنسیت، وضعیت تاهل، سن، سابقه کار و سطح تحصیلات پرداخته شد. با توجه به نتایج آمار توصیفی، از ۱۷۵ نفر افراد نمونه که جواب داده اند ۱۱۹ نفر مرد، ۵۶ نفر زن بوده که نشان میدهد ۶۸ درصد مرد و ۳۲ درصد زن بوده و ۲۷ درصد مجرد و ۷۳ درصد متاهل هستند. از طرفی ۱۵ درصد افراد نمونه بین ۳۶ تا ۴۵ سال سن دارند. از نظر میزان تحصیلات حدود ۴۲ درصد دارای مدرک کارشناسی و ۳۸ درصد مدرک کارشناسی ارشد و ۴ درصد مدرک دکتری را شامل می شود.

۱-۵- مدل بیرونی (مدل اندازه گیری)

در روش شناسی مدل معادلات ساختاری، ابتدا به ساکن لازم است تا روایی سازه مورد مطالعه قرار گرفته تا مشخص شود گویه‌های انتخاب شده برای اندازه گیری متغیرهای مورد نظر خود از دقت لازم برخوردار هستند. برای این منظور از تحلیل عاملی تاییدی (CFA)، استفاده می شود. بر اساس مقادیر به دست آمده از بار عاملی برای آیتم‌های هر متغیر مکنون، همگی گویه‌ها دارای آماره t بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ بودند. پس هیچ کدام از گویه‌ها از مدل حذف نمی‌شوند پس کار را با همه گویه‌ها (سوالات) ادامه داده و به بررسی مدل می‌پردازیم.

۵-۱-۱- ارزیابی برازش مدل بیرونی

در مدل معادلات ساختاری علاوه بر روایی سازه که برای بررسی اهمیت گویه‌های انتخاب شده برای اندازه گیری متغیرها به کار می رود، روایی تشخیصی نیز مورد نظر است. این فرایند با کمک شاخص میانگین واریانس استخراج شده (AVE) مشخص می شود. ساختارها یا متغیرهای مدل، دارای میانگین واریانس استخراج شده (AVE) بالاتر از شاخص معیار ۰,۵ که توسط باگوزی و یای (Bagozzi & Yi, 1988) معرفی شده، بزرگتر هستند. بنابراین نتیجه گرفته می شود که گویه‌ها می توانند به اندازه کافی واریانس متغیرهای مدل پژوهش را تشریح نمایند. (Gefen & Straub, 2005, 91-109) و (Nunnally, 1997). ضرایب پایایی در جدول زیر نشان داده شده است. در مدل همه ساختارهای مدل دارای پایایی مرکب بالایی هستند و از شاخص معیار ۰,۶ که توسط باگوزی و یای (Bagozzi & Yi, 1988) معرفی شده، بزرگتر هستند. همچنین مقداری آلفای کرونباخ بالاتر از ۰,۷ (Cronbach, 1951) نشانگر پایایی قابل قبول است.

جدول ۲- مقادیر AVE و میزان شاخص های پایایی

متغیر	AVE (>0.5)	پایایی مرکب CompoRMite reliability (>0.6)	آلفای کرونباخ (>0.7)	ضریب تعیین
مدیریت لجستیک سبز (GLM)	0.590710	0.923491	0.913948	-

0.388320	0.763669	0.816865	0.698931	عملکرد بازار (MP)
0.475272	0.893893	0.912853	0.613620	عملکرد مالی (FP)

روایی واگرا از طریق معیار پیشنهادی فورنل و لارکر سنجیده شده است. مقدار جذر AVE متغیرهای مکنون در پژوهش حاضر که در خانه های موجود در قطر اصلی ماتریس قرار گرفته اند، از مقدار همبستگی میان آنها که در خانه های زیرین و چپ قطر اصلی ترتیب داده شده اند، بیشتر است، بنابراین می توان این معیار را قابل قبول دانست و روایی واگرایی مناسب مدل را تأیید نمود.

جدول ۳- روایی واگرا فورنل و لارکر

	FP	MP	GLM
عملکرد مالی (FP)	0.783		
عملکرد بازار (MP)	0.578	0.836	
مدیریت لجستیک سبز (GLM)	0.554	0.648	0.769

۲-۵- مدل درونی (مدل ساختاری)

به منظور بررسی معنی داری ضریب مسیر یا همان بتا باید معناداری مقدار t-value برای هر ضریب مسیر مورد توجه قرار گیرد، از همین رو از روش بوت استرپینگ^۱ استفاده شد. با توجه به مقدار آماره t برای کلیه مسیرها بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد که نشان می دهد در سطح اطمینان ۹۵٪ همه مسیرها تأثیر معنادار داشته است.

به منظور ارزیابی برازش مدل درونی، از معیار اندازه تأثیر (f^2) استفاده شد. بر اساس نتایج اندازه تأثیر مسیرهای مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد بازار قوی، تأثیر مسیر مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد مالی متوسط و بقیه مسیرها ضعیف می باشد. همچنین بر اساس نتایج به دست آمده از معیار Q^2 (ارتباط پیش بین)، قدرت پیش بینی چهار متغیر مکنون درونزای عملکرد مالی، عملکرد بازار، دارای قدرت پیش بینی در سطح متوسط می باشد که بیانگر برازش مناسب برای مدل ساختاری می باشند.

۵-۳- ارزیابی برازش کلی مدل اصلی (شاخص های کیفیت)

مدلسازی مسیری PLS فاقد یک معیار بهینه سازی کلی است. یعنی تابع کلی برای ارزیابی برازش مدل وجود ندارد، به همین دلیل در مدلسازی مسیری PLS سه شاخص متفاوت برای تناسب مدل ارائه شده است: شاخص اشتراک، شاخص افزونگی و شاخص نیکویی برازش (GOF). نتایج حاصل از معیار Communality نشان می دهد که چه مقدار از تغییر پذیری شاخص ها (سئوالات) توسط سازه مرتبط با خود تبیین می شود و از میانگین شاخص اشتراک، برای تعیین روایی همگرا به کار می رود. مقدار معیار Redundancy (شاخص افزونگی) برای مدل پژوهش برابر ۰,۱۹ می باشد که مقدار مناسبی را نشان می دهد. در نهایت با استفاده از میانگین هندسی R^2 و متوسط شاخص اشتراک مقدار GOF برای کل مدل مقدار ۰/۴۹۳ محاسبه شد که نشان می دهد برازش کلی مدل در حد قوی می باشد.

^۱ Bootstrapping

جدول ۴- خلاصه ضرایب مسیر، ضرایب تعیین، آماره t و نتیجه فرضیه مدل اصلی

فرضیات مدل اصلی	ضریب مسیر	آماره t	ضریب تعیین	نتیجه
مدیریت لجستیک سبز ← عملکرد بازار	0.648264	12.078132	۰/۴۲۰	تایید
مدیریت لجستیک سبز ← عملکرد مالی	0.623154	14.502154	۰/۴۷۵	تایید
عملکرد بازار ← عملکرد مالی	0.254288	3.114474		تایید

۴-۵- آزمون فرضیه‌های پژوهش

پس از بررسی و تایید مدل اصلی، فرضیه‌های مدل پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند و اگر مقدار قدرمطلق آماره t کوچکتر از مقدار ۱/۹۶ باشد فرض صفر نتیجه گرفته می‌شود و در صورتی که مقدار قدرمطلق آماره t بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ باشد فرض صفر رد می‌شود. در این بخش فرضیات اصلی و میانجی مربوط به هر سؤال آزمون می‌شوند.

فرضیه (۱): مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد مالی تأثیر دارد.

با توجه به جدول شماره ۴ مقدار قدرمطلق آماره t برابر ۱۴/۵۰ و بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ است، پس فرض صفر رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵٪ مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد مالی تأثیر معنی‌داری دارد و مقدار تأثیر برابر ۰/۶۲ و مثبت (مستقیم) است. یعنی با بهبود مدیریت لجستیک سبز، میزان عملکرد مالی نیز افزایش می‌یابد.

فرضیه (۲): مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد بازار تأثیر دارد.

با توجه به جدول شماره ۴ مقدار قدرمطلق آماره t برابر ۱۲/۰۸ و بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ است، پس فرض صفر رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵٪ مدیریت لجستیک سبز بر عملکرد بازار تأثیر معنی‌داری دارد و مقدار تأثیر برابر ۰/۶۵ و مثبت (مستقیم) است. یعنی با بهبود سطح مدیریت لجستیک سبز، میزان عملکرد بازار نیز افزایش می‌یابد.

فرضیه (۳): عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر دارد.

با توجه به جدول شماره ۴ مقدار قدرمطلق آماره t برابر ۳/۱۱ و بزرگتر از مقدار ۱/۹۶ است، پس فرض صفر رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵٪ عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر معنی‌داری دارد و مقدار تأثیر برابر ۰/۲۵ و مثبت (مستقیم) است. یعنی با افزایش سطح عملکرد بازار، میزان عملکرد مالی نیز افزایش می‌یابد.

فرضیه (۴): مدیریت لجستیک سبز از طریق عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر می‌گذارد.

با توجه به جدول ۵، هر دو مسیر دارای رابطه معنی‌دار هستند.

جدول ۵- نتایج آزمون فرضیه چهارم

مسیر	برآورد ضریب	آماره t	S.E
۱ مدیریت لجستیک سبز ← عملکرد بازار	0.648264	12.078132	۰/۰۵۵
۲ عملکرد بازار ← عملکرد مالی	0.254288	3.114474	۰/۰۷۰

از طرفی با توجه به آماره آزمون سبل (۳/۵۶۷) و سطح معناداری (۰/۰۰۰) که کوچکتر از ۰,۰۵ می‌باشد و فرض صفر رد می‌شود بنابراین با توجه به معنادار بودن رابطه مستقیم بین مدیریت لجستیک سبز و عملکرد مالی در مدل، متغیر عملکرد بازار نقش میانجی را بصورت جزئی ایفا می‌کند و اثر غیر مستقیم آن برابر ۰/۱ است. در نتیجه در سطح اطمینان ۹۵٪ مدیریت لجستیک سبز از طریق عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر می‌گذارد.

جدول ۶- برای آزمون sobel

Z آماره آزمون	S.E	p سطح معناداری	اثر غیر مستقیم
۳/۵۶۷	۰/۰۲۸	۰/۰۰۰	۰/۰۹۹

۶- بحث و نتیجه گیری

افزایش هزینه های ناشی از آسیب های زیست محیطی، افزایش دانش و آگاهی و نگرانی شرکت ها در مورد اثرات سوء فعالیت های اقتصادی بر روی منابع طبیعی و به تبع آن بدتر شدن کیفیت زندگی، این شرکت ها را بر آن داشته است که در راه کارهای رشد و توسعه اقتصادی خود بازنگری کنند و بر عملکرد مالی آنها نیز بسیار تاثیرگذار خواهد بود. امروزه تضمین توسعه پایدار هر کشور منوط به حفظ و استفاده بهینه از منابع محدود و غیر قابل جایگزین در آن کشور است و اقدامات گوناگونی برای مواجهه با این مسئله توسط دولت ها انجام گرفته است که از جمله آن ها استفاده از لجستیک در مراکز تولیدی و صنعتی می باشد. سازمان ها برای بقای خود نیاز به جهانی شدن و حضور در این عرصه بزرگ دارند، حتی اگر بخواهند در سطح ملی و یا منطقه ای نیز حضور داشته باشند باید جهانی بیندیشند. حال آن که جهانی شدن و کسب جایگاه مناسب در دنیا و حفظ ارزش های به دست آمده نیاز به بهره گیری از علم روز دنیا و الگوهای صحیح مدیریتی همچون مدیریت لجستیک دارد. در سال های اخیر در دنیا توجه بسیار زیادی به مدیریت لجستیک شده است. پیچیدگی و عدم قطعیت محیط، از ویژگی هایی است که بنگاه های کسب و کار با آن روبه رو هستند. این عدم قطعیت، تأثیر عمیقی بر فعالیت های شرکت ها، به ویژه مدیریت لجستیک و عملکرد مالی آنها دارد. مدیریت لجستیک به عنوان یکی از نظریه های تولید برای بهبود سازمانی در قرن بیست و یکم اهمیت زیادی یافته و برای انسجام و یکپارچه سازی فرآیند تولید با هدف بهبود پاسخگویی و انعطاف پذیری سازمان های تولیدی بررسی شده است. با توجه به این که مدیریت لجستیک سبز سه بعد بازار، اجتماعی و محیطی را در بر می گیرد، می توان گفت این فرآیند بر عملکرد زیست محیطی و عملکرد مالی شرکتها مؤثر است. فعالیت های اقتصادی از یک سو از منابع طبیعی استفاده کرده و به آنها وابسته اند و از سوی دیگر، ماهیت فرآیند آنها به گونه ای است که به طور بالقوه محیط زیست را آلوده می کنند. بنابراین، چنانچه به پیامدها و مسائل زیست محیطی انجام این گونه فعالیت ها توجه نشود، باید هزینه های کلانی برای رفع خسارت و ضایعات ناشی از عدم توجه به این موضوع خود داشته باشند. موفقیت و سلامت یک سازمان در گرو سلامت محیط سازمان و افراد در تعامل با سازمان بوده و همچنین سلامت افراد و محیط زیست، منوط به این است که سازمان سالمی داشته باشیم، اما متأسفانه امروزه با بی توجهی به مسائل زیست محیطی، شاهد آلودگی هایی هستیم که به آلودگی محیط زیست منجر شده، باعث بیماری و ضعف انسانها می شود و در نهایت منجر به یک دور باطل می شود که فقط انتقال دهنده آلودگی از محیط به سازمان، از سازمان به محیط زیست، از سازمان به فرد، از سازمان به سازمان دیگر و... می شود و مشخص نیست که چه تأثیراتی بر عملکرد خود سازمان و همچنین چه صدماتی برای آیندگان دارد. در پژوهش حاضر چندین عامل مهم تاثیرگذار بر عملکرد مالی با توجه به مبحث مدیریت لجستیک سبز در نظر گرفته شده بود که در این تحقیق مورد مطالعه دانشگاهی قرار گرفت و نقش و اثر آنها بر عملکرد مالی در کارخانجات تولید کاشی استان یزد مورد سنجش قرار گرفت.

۷- پیشنهاد های کاربردی

نتایج بدست آمده نشان داد که در این جامعه آماری، عملکرد بازار بر عملکرد مالی تأثیر مستقیم خواهد گذاشت. پیشنهاد می گردد مدیران ارشد سازمان ها با تبادل دانش به صورت رسمی و غیر رسمی در سازمان در ارتباط با شاخص های کلیدی مانند استفاده از تکنولوژی های جدید تولیدی برای کوتاه تر شدن فرآیند طراحی تا تولید محصول، افزایش کیفیت محصول، کاهش قیمت تمام شده قطعات و بهینه سازی انرژی با یکدیگر تبادل نظر کنند تا از طریق اتخاذ چنین راهکارهایی عملکرد

بازار بهبود یابد. پیشنهاد می‌گردد تیم‌های تضمین کیفیت در فرایند تضمین کیفیت به صورت تصادفی عملکرد کیفیت خدمات در نزد مشتریان را مورد پایش قرار دهند و در جلسات رسمی و غیر رسمی سازمان تمامی این موارد به صورت گزارشات آماری منعکس شود و داخل سالن‌های تولید، این گزارشات در غالب خلاصه نمودارهایی نصب گردد. همچنین پیشنهاد می‌گردد تیم مطالعات بازار به صورت هفتگی عملکرد رقبا در زمینه صادرات از قبیل حجم صادرات، تنوع محصولات مورد بررسی قرار دهند. از سوی دیگر پیشنهاد می‌گردد تیم‌های مطالعه بازار از طریق هماهنگی با تیم‌های تضمین کیفیت کلیه شاخص‌های مدنظر مشتری را در گزارشات برنامه تولید لحاظ کرده تا از این طریق عملکرد بازار سازمان بهبود یابد.

منابع

۱. اختیاری بیله سوار، نسرين و فكري، طوبی، ۱۳۹۹، تأثیر دوره گردش موجودی کالا بر عملکرد مالی بنگاه‌های تولیدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، ساری
۲. ازکیا مصطفی، دربان علیرضا، ۱۳۸۲. روش‌های کاربردی تحقیق، تهران، انتشارات کیهان
۳. اسماعیل پور، م.، و حمیدیان پور، ف.، و محمدی، ز. ۱۳۹۸. تأثیر کارآفرینی محوری و بازارمحوری بر عملکرد بازار شرکت‌های دانش بنیان با نقش میانجی قابلیت بازاریابی و اثربخشی بازاریابی (مورد مطالعه: شرکت‌های دانش بنیان شهر بوشهر). راهبردهای بازرگانی، ۲۶ (دوره جدید) (۱۳)، ۱۸۱-۱۹۸.
۴. اشراقی، سید محمود و محمدی، مرتضی، ۱۴۰۰، تأثیر مدیریت منابع انسانی سبز بر تعهد سازمانی، رفتار سازگار با محیط زیست و عملکرد زیست محیطی، دومین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، دامغان
۵. اعظمی، عادل و سعیدی مهرآباد، محمد، ۱۳۹۹، حل مسئله زمان بندی و مسیریابی سبز وسایل حمل و نقل با ناوگان ناهمگن شامل لجستیک معکوس به شکل جمع آوری کالاهای بازگشتی با الگوریتم ژنتیک، فصلنامه مهندسی حمل و نقل، دوره: ۱۱، شماره: ۴
۶. آقای، محمد و مکتبی، سارا، ۱۳۹۴، توسعه لجستیک سبز و استقرار استراتژی‌های توسعه پایدار، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت و مهندسی صنایع، تهران
۷. آو خ دارستانی، سروش و فاضل، فاطمه، ۱۳۹۹، تأثیر آموزش سبز بر عملکرد سازمان از طریق نقش میانجی مدیریت زنجیره تامین سبز (مورد مطالعه: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه گیلان)، فصلنامه مطالعات مدیریت صنعتی، دوره: ۱۸، شماره: ۵۶
۸. باورصاد، بلقیس، رحیمی، فرج اله، سلیمی فرد، عادل، قلمبر، محمدحسین. ۱۳۹۷. بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر عملکرد بانک‌های مهر اقتصاد استان خوزستان از دیدگاه کارکنان. توسعه اجتماعی
۹. بهرامیان ابراهیم، ۱۳۸۸. سنجش میزان آمادگی سازمان‌های دانش پایه از لحاظ وجود زیرساخت‌های لازم جهت پیاده‌سازی موفق مدیریت دانش (مطالعه موردی شرکت‌های تولیدی خودرو شامل بهمن خودرو، زامیاد، پارس خودرو، سایپا و ایران خودرو)، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی، دانشگاه یزد
۱۰. توکلی دهقانی، م.، و شاهوردیانی، ش.، و موسی پور، ح. ۱۳۹۶. بررسی رابطه بین مدیریت زنجیره تامین پایدار با عملکرد زیست محیطی و عملکرد مالی. پژوهشنامه بازرگانی، ۲۲ (۸۵)، ۱۷۱-۱۹۴.
۱۱. جعفری، محمدعلی و رضانیان، رضا، ۱۴۰۰، بررسی تأثیر پذیرش مسئولیت اجتماعی بر عملکرد مالی در کسب و کارهای کوچک و متوسط با استفاده از مدل تصمیم‌گیری چند معیاره با منطق خاکستری، دومین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، دامغان

۱۲. جمشیدی، علیرضا، ۱۴۰۰، تأثیر مدیریت منابع انسانی سبز بر عملکرد زیست محیطی با توجه به رفتار سازگار با محیط زیست کارکنان و تعهد کارکنان (مورد مطالعه: کارکنان هتل های شهر اصفهان)، چهارمین دوره همایش ملی مدیریت حسابداری و مهندسی صنایع، جزیره کیش
۱۳. جهانگرد مهسا، معین مقدس فروغ، ۱۳۹۷، روش تجزیه و تحلیل پایدار با استفاده از شبیه سازی مونت کارلو برای حل مسئله دو هدفه مکان یابی تسهیلات ظرفیت دار چندمحصولی و چند منبعی در لجستیک سبز، پژوهش های نوین در تصمیم گیری، بهار ۱۳۹۷، دوره ۳، شماره ۱؛ از صفحه ۵۷ تا صفحه ۸۳.
۱۴. حاتمی نژاد، م.، و اکبری، م.، و ابراهیم پورابری، م. نقش قابلیت های سازمانی در کاهش ریسک های فناورانه و بهبود عملکرد بازار شرکت های دانش بنیان با میانجی گری هوشمندی فناوری. رشد فناوری، ۱۶(۶۱)، ۱۲-۲۲.
۱۵. حاجی تبار، نرگس و یحیی زاده فر، محمود و طاهری اطاقسرا، سیدرضا، ۱۳۹۹، بررسی تأثیر تنوع شرکتی و ساختار مالی شرکت ها بر عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نخستین همایش ملی تحقیقات کاربردی در اقتصاد پویا، مدیریت و حسابداری نوین، بابل
۱۶. حافظنیا محمدرضا، ۱۳۸۷، «مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی»، چاپ ۱۴، تهران، انتشارات سمت
۱۷. حبیب پور کرم، صفری رضا، ۱۳۸۸، راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی، تهران، انتشارات سمت
۱۸. حمیدی، فاطمه، ۱۳۹۹، بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی و مدیریت سرمایه فکری بر عملکرد مالی در دفتر رسیدگی به اسناد پزشکی سازمان تامین اجتماعی استان تهران، اولین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، ساری
۱۹. حیدری کیا مریم، حسین زاده مصطفی، ۱۳۹۸، تأثیر ساختار سرمایه و عوامل کلان اقتصادی بر عملکرد مالی و ارزش شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهشنامه بازرگانی، بهار ۱۳۹۸، دوره ۲۳، شماره ۹۰؛ از صفحه ۳۳ تا صفحه ۵۴.
۲۰. خاکی غلامرضا، ۱۳۸۷. روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، تهران، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مرکز تحقیقات علمی کشور، کانون انتشاراتی درایت
۲۱. دانایی فرد حسن، ۱۳۹۲. ارتقاء روایی و پایایی در پژوهشهای کیفی مدیریتی: تاملی بر استراتژی های ممیزی پژوهشی، پژوهش های مدیریت
۲۲. دانایی فرد، حسن؛ الوانی، سید مهدی؛ آذر، عادل. ۱۳۸۳. روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. تهران: انتشارات نشر صفار.
۲۳. داوری علی، رضازاده آرش، ۱۳۹۲. مدلسازی معادلات ساختاری با نرم افزار PLS، تهران: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات.
۲۴. داوس، ۱۳۸۴. بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه، تهران: انتشارات نشر صفار.
۲۵. دائمی، وحید و علی آقایی، الهام، ۱۳۹۸، تأثیر اقدامات مدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد سازمانی (مورد مطالعه: صنعت پتروشیمی تهران)، چهارمین کنفرانس بین المللی دستاورد های نوین پژوهشی در علوم اجتماعی، علوم تربیتی و روانشناسی، اصفهان
۲۶. دلاور، علی. روش های تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی، چاپ پنجم: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور، اردیبهشت ۱۳۷۴. ۴۴۹ ص.
۲۷. ذبیحی، علی و اکبری لهرمی، صبا، ۱۳۹۷، اثر عملکرد اجتماعی شرکت ها در جذب سرمایه گذاران نهادی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس ملی مدیریت، حسابداری و توسعه کسب و کار، ساری
۲۸. سرمد زهره، بازرگان عباس، حجازی الهه، ۱۳۸۳. «روش های تحقیق در علوم رفتاری»، موسسه نشر آگه، تهران

۲۹. سریع، زهرا و مبلغی، مصطفی، ۱۳۹۸، بررسی تأثیر مدیریت تجربه مشتری (CEM) بر مزیت رقابتی با نقش میانجی عملکرد بازار و عملکرد مالی در شرکت های تولیدی مواد غذایی و لبنی (مطالعه موردی: شرکت تولید مواد غذایی و لبنیات میهن)، چهارمین کنفرانس سالانه مدیریت و اقتصاد کسب و کار، تهران
۳۰. سیف اللهی، ناصر و حمیدزاده اربابی، علیرضا، ۱۴۰۰، تحلیل اثر مدیریت دانش و جهت گیری بازار بر عملکرد بازار با نقش میانجی نوآوری باز (نمونه پژوهش: بانک تجارت)، فصلنامه مدیریت راهبردی دانش سازمانی، دوره: ۴، شماره: ۱۲
۳۱. شهیم پرمهر، ضیاءالدین و نصرتی، شهره و سلطانی، کامران و بهمندار، اسفندیار، ۱۳۹۹، مدیریت سرمایه در گردش و عملکرد مالی براساس مدل های کسب و کار بانکداری اسلامی (دیدگاه اقتصاد کلان)، اولین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، ساری
۳۲. صفری، طیبیه و احمدی، پرویز و یوسفی، محمدعلی، ۱۳۹۹، تأثیر اقدامات لجستیکی سبز بر عملکرد مالی با در نظر گرفتن نقش وجهه سازمان در حوزه زیست محیطی و وجهه سازمان در حوزه اجتماعی (مورد مطالعه: شرکت های تولیدی صادرکننده در استان گیلان)، هفدهمین کنفرانس بین المللی مدیریت، تهران
۳۳. علی پور لری، رضا و مسلمی مهنی، حبیب، ۱۳۹۷، اهمیت عملکرد مالی در سازمان، اولین کنفرانس علمی پژوهشی دستاوردهای نوین در مطالعات علوم مدیریت، حسابداری و اقتصاد ایران، ایلام
۳۴. فرهادی، فرهاد و گنجی ارجنکی، حجت اله و داودی، سیدمحمد رضا، ۱۳۹۹، بررسی تاثیرمدیریت زنجیره تامین سبز بر عملکرد رقابتی، نقش واسطه گر عملکرد زیست محیطی مورد مطالعه شرکت ظریف مصور، نخستین کنفرانس بین المللی و دومین کنفرانس ملی مدیریت، اخلاق و کسب و کار، شیراز
۳۵. فلاح فعال، شهریار، ۱۳۹۹، ارائه یک مدل ساختاری از عوامل زمینه ای موثر بر زنجیره تامین سبز و نقش آن در عملکرد زیست محیطی، پنجمین کنفرانس بین المللی پژوهشهای نوین حسابداری، مدیریت و علوم انسانی در هزاره سوم، کرج
۳۶. کریمی گرجی، سیده لیلا و صراف، فاطمه، ۱۴۰۰، ارتباط بین عملکرد اجتماعی شرکت و پایداری سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین همایش بین المللی دانش و فناوری هزاره سوم اقتصاد، مدیریت و حسابداری ایران، تهران
۳۷. مانیان، امیر، موسی خانی، محمد، حاکمی، محمد کاظم. ۱۳۸۶، "استفاده از مدل معادلات ساختاری در ارائه مدلی برای موفقیت برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات"، فصل نامه دانش مدیریت دانشگاه تهران، سال ۲۰، شماره ۷۶، صص ۱۱۷ تا ۱۳۸
۳۸. محسنی، مجید و فرهادی، علی و علیزاده، ابوالفضل، ۱۳۹۵، بررسی تأثیر مدیریت کیفیت فراگیر بر عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی یادگیری سازمانی و نوآوری در موسسه اعتباری ثامن، ششمین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت با رویکرد علوم پژوهشی نوین، تهران
۳۹. محمدعلی، شکوفه و مختاری، معصومه، ۱۳۹۹، تعیین تأثیر عملکرد اجتماعی و مدیریت رابطه با مشتری (CRM) بر عملکرد مالی بیمارستان امام سجادشهریار، دومین کنفرانس حسابداری و مدیریت
۴۰. منصوری، ع. و ایران زاده، س. و هادی، ع. ۱۳۹۷. طراحی مدل عملکرد اجتماعی شرکتی زنجیره تامین سبز با استفاده از برنامه ریزی ریاضی فازی در شرایط عدم قطعیت. تحقیق در عملیات در کاربردهای آن (ریاضیات کاربردی)، ۱۵(۳) (پیاپی ۵۸)، ۸۷-۱۰۶.
۴۱. مهدیه نیا، جواد، ۱۳۹۹، تأثیر جهت گیری استراتژیک بر توانایی های نوآوری و عملکرد بازار، پنجمین کنفرانس ملی اقتصاد، مدیریت و حسابداری، اهواز

۴۲. میرآقائی، سید شهریار، ۱۳۹۹، تأثیر لجستیک معکوس یکپارچه در زنجیره تامین سبز با تاکید بر عوامل محیطی، اولین کنفرانس مهندسی صنایع، اقتصاد و مدیریت
۴۳. نجفی، محمدتقی و اسفندیار، محمد، ۱۳۹۸، ارائه چارچوبی برای کاربردپذیری شیوه های مدیریت زنجیره تامین سبز در عملکرد شرکتهای تولیدی، اولین کنفرانس بین المللی مدیریت دانش، بلاکچین و اقتصاد، تهران
۴۴. نصیری، سپیده سادات، سلیمانی امیری، غلامرضا. ۱۳۹۹. ارزیابی عملکرد مالی شرکت های سرمایه گذاری در ایران. پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۲(۴۵)، ۱۳۵-۱۶۰.
۴۵. نعمتی، محسن و ویسه، سیدمهدی و یاسینی، علی، ۱۳۹۷، ارزیابی ارتباط عملکرد اجتماعی، عملکرد غیر مالی و زیست محیطی شرکت های شهرک صنعتی ایلام
۴۶. هومن حیدرعلی، ۱۳۹۱. راهنمای عملی پژوهش کیفی و کمی، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
۴۷. یگانگی، سید کامران و احمدلو، امید خان، ۱۳۹۷، مروری بر مفهوم لجستیک سبز، دومین کنفرانس بین المللی یافته های نوین در حسابداری، مدیریت، اقتصاد و بانکداری، تهران
48. Agyabeng-Mensah Y, Afum E, Ahenkorah E, 2020, Exploring financial performance and green logistics management practices: Examining the mediating influences of market, environmental and social performances, *Journal of Cleaner Production*, Volume 258, 10 June 2020, 120613
49. Agyabeng-Mensah, Y. and Tang, L, 2021, "The relationship among green human capital, green logistics practices, green competitiveness, social performance and financial performance", *Journal of Manufacturing Technology Management*
50. Baah Ch, Jin Zh, Tang L, 2020, Organizational and regulatory stakeholder pressures friends or foes to green logistics practices and financial performance: Investigating corporate reputation as a missing link, *Journal of Cleaner Production*, Volume 247, 20 February 2020, 119125
51. Benotmane Z, Belalem Gh, Neki A, 2018, Towards a cloud computing in the service of green logistics, *International Journal of Logistics Systems and Management*, Volume 29, Issue 1
52. Chin, W. W., 1998, "Issues and Opinion on Structural Equation Modeling", *MIS Quarterly*, Vol.22, No.1, pp. vii-xvi.
53. Nunnally, J.C., 1997, *Psychometric theory*. New York, NY: McGraw-Hill.

Investigating the effect of green logistics management on financial performance with regard to the moderating role of market performance (Case study: Tile factories in Yazd province)

Amir Hossein Hadi Nasab¹, Mansour Dehghani Ashkazari^{2*}

1- Master, Department of Management, Faculty of Humanities, University of Science and Art, Yazd, Iran

2- Instructors, Department of Management, Faculty of Humanities, University of Science and Art, Yazd, Iran

Abstract

In a business environment, some organizations perform better than other competitors and make higher profits. The question of how to be more successful in a competitive environment than others is a question that has attracted the attention of experts. To give a practical answer to this question, company managers try to provide better performance with the help of planning and have more sustainability in a competitive market. In this research, we have tried to examine the effectiveness of green logistics management of financial performance according to the role of mediating market performance. The statistical population was determined as senior and middle managers of tile factories in Yazd province. Due to the lack of complete access to the statistical population, sampling was done from the population and due to the uniformity of the population, a simple random sampling method was selected. The research is applied in terms of purpose and according to the research method, it is a correlation that has been collected by using a valid and reliable questionnaire and survey method. According to the required sample size, 175 questionnaires were distributed. The results of validity and reliability of the questionnaire were also acceptable. Data were analyzed using SPSS18 software. Confirmation of relationships between variables and factors has been done through confirmatory factor analysis and PLS modeling technique using PLS2 Smart software. The role of mediators of variables has also been investigated using the Sabell test. The results showed that green logistics management has a significant effect on market performance and financial performance. The relationship between market performance and financial performance was also confirmed.

Keywords: Green Logistics Management, Market Performance, Financial Performance.
